

Projektiryhmä

- Johtava perhetyöntekijä Maarit Kiviluoto (lapsiperheiden kotipalvelu, varhaisen tuen perhetyö, PTA)
- perhetyöntekijät Elina Ternola, Sari Koivukangas(myös PTAn jäsen)
- vammaispalvelu Katriina Sillman
- Lastensuojelun sosiaaliohjaajat Tomi Pietiläinen ja Kati Kolehmainen
- Palvelupäällikkö Marika Paasikoski
- Kehittämispäällikkö Tarja Mikkola
- Tilaajajohtaja Markku Rimpelä
- Controller Leena Thure

Tavoitteet

Tavoitteena on asiakaslähtöinen ja asiakkaan osallisuutta tukeva toimintamalli. Henkilökohtaisen budjetin myötä asiakkaan toimijuus ja vastuu omasta elämästä ja sen hallinnasta vahvistuvat. Tämä lisää asiakkaan sitoutumista yhdessä suunniteltuihin palveluihin ja valintoihin, jolloin myös tuen vaikuttavuus kasvaa. Pitemmällä aikavälillä tämä vähentää myöhempien palveluiden tarvetta ja kustannuksia.

Rinnakkaistavoitteena on lisätä palvelun tuottamisen vaihtoehtoja ja kumppanuuksia eri tahojen kesken. Tavoitteena on yhä enemmän avata palveluiden kenttää järjestöille, yhdistyksille ja seuroille samoin kuin yksityisten palvelutuottajille ja luoda uudenlaisia yhdessä tekemisen muotoja.

Organisaatiomme omana tavoitteena on tutkia henkilökohtaisen budjetin mahdollisuuksia, vaikuttavuutta ja toimivuutta lapsiperheiden tukemisessa. Tavoitteena on saada mukaan keskenään erilaisia perheitä.

Kohderyhmä

- Palvelutarpeen arviointiin ohjautuneet lapsiperheet
 - henkilökohtaista budjettia tarjotaan vaihtoehtona tilanteissa, joissa perhe olisi ohjautumassa kotipalveluun, perhetyöhön tai perheneuvolaan
 - perheessä on riittävästi toimintakykyä henkilökohtaisen budjetin toteuttamiseen
 - palvelutarve on jollain tapaa rajattu (sisältö ja aika)
- Pilottivaiheessa projektiryhmän työntekijöiden kautta tulevat asiakasperheet
 - jo asiakkaana olevia lapsiperheitä
 - asiakasperheet, joilla tuentarve on jollain tapaa rajattu eikä tilanne ole kriisissä ja vanhemmilla on toimintakykyä

Prosessi

- Palvelutarpeen arviointi
 - esitetään Hb vaihtoehtona
 - Arvioinnissa käytetään apuna Kompassia (tilanne ja toiminta)
- Asiakassuunnitelma, jossa kuvataan tuen tarve, ideoidaan vaihtoehtoisia palveluita, sovitaan henkilökohtaisesta budjetista ja sen käytöstä, sovitaan työntekijä (HBomatyöntekijä) ja tapaamiset hänen kanssaan
 - Suunnitelmaan kirjataan perheen sitoutuminen HB:n toteuttamiseen

- Pehdytetään asiakasperhe HB:n toteuttamiseen
- Mukana työskentelyssä voi olla myös perheen läheisverkostoa
- Sovitaan HB-omatyöntekijän tapaamiset, jossa seurataan asiakassuunnitelman toteutumista
- Arvioidaan yhdessä asiakkaan kanssa toteutunutta prosessia
 - palautteen kerääminen
 - Kompassi vähintään alussa ja lopussa

Käytössä olevat palvelut

Henkilökohtaisen budjetin rahaa voi käyttää palveluihin, joita voivat tuottaa yksityiset palveluntuottajat ja järjestöt, seurakunnat ja yhdistykset sekä julkinen sektori. Järjestöt ovat koonneet lapsiperheille suunnattuja palveluita ns. preziin, jota voi hyödyntää suunnitelman tekemisessä. Budjettia voi käyttää myös erilaisiin hankintoihin.

Henkilökohtainen budjetti

Pilottivaiheessa budjettia toteutetaan maksusitoumusten kautta. HB-omatyöntekijä ja asiakas tekevät yhdessä suunnitelmaa rahan käytöstä ja tämä kirjataan asiakassuunnitelmaan. Budjetin summa muodostuu arvioidusta palveluiden tarpeesta sekä niistä kustannuksista, joita syntyisi, jos asiakkaat tulisivat omiin tuottamiimme palveluihin. Apuna voi käyttää myös tietoja käytetyistä ostopalveluista.

Asiakkaalla on käytössään excel-taulukko, johon kirjataan rahankäyttö. Rahan käytön seuranta on asiakkaan omalla vastuulla. Maksusitoumussysteemin myötä vuoropuhelu työntekijän ja asiakkaan välillä on tärkeää, koska maksusitoumus tehdään tarpeen mukaan. Tarkoitus ei kuitenkaan ole, että jokaiseen pieneen asiaan pitäisi pyytää aina erillinen sitoumus vaan myönnetään väljemmällä mallilla, jos mahdollista. Haasteena maksusitoumusmallissa on pitää asiakkaan valinnanvapaus ja päätäntä mahdollisimman suurena.

Palvelusihteeri ylläpitää exceliä, johon kootaan kaikkien meneillä olevien HB perheiden budjetti ja sen toteutuminen rahankäytön seuraamiseksi.

Arviointi

Hankkeen arviointisuunnitelman (huhtikuu 2017) pohjalta tutkimuslupaa on haettu Hämeenlinnan kaupungilta 28.4.2017. (Työtilan kansiossa <https://drive.google.com/drive/folders/0B0SkPu8WvNhKOUk1WkdOVWN4Mkk>)

Arvioinnin tavoitteena on vastata kysymyksiin:

- Mitä siitä seuraa, jos palveluihin nyt käytettävät resurssit käytetään niin, että asiakas on valintojen tekijänä - tässä hb-toimintamalli?
- Millaisia vaikutuksia tällä on nähtävissä 1) Palveluihin ja työkäytäntöihin 2) asiakkaan hyvinvointiin, toimintakykyyn ja osallisuuteen sekä 3) miten vaikutuksia ja kustannuksia verrattuna nykyiseen toimintamalliin voidaan arvioida ja muutoksia niissä havaita? Mitä HB-mallista voidaan sanoa kustannus-vaikuttavuus -näkökulmasta?

Henkilökohtaisen budjetoinnin vaikutuksia arvioidaan useista näkökulmista ja useilta informanteilta tietoa kooten: vaikutukset asiakkaan tilanteeseen, asiakasprosessiin ja asiakastyöhön sekä palveluihin. Tietoa kerätään asiakkaan henkilökohtaisen budjetin sisällöstä, käytetyistä voimavaroista (mm. työaika) ja syntyneistä kustannuksista. Kykyviisarin (vastaavat tiedot Kompassi-

mittarista) ja asiakastyytyväisyys-kyselyn sekä kustannustietojen perusteella arvioidaan henkilökohtaisen budjetoinnin vaikuttavuutta.

Vaikutusten arviointi perustuu asiakkaiden osalta myös verrokkiasetelmaan, jossa verrokkeina ovat vastaavan kohderyhmän ja palvelun asiakkaat, jotka eivät valinneet henkilökohtaista budjetointia. Arvioinnissa on kyse muutoksen kuvaamisesta asiakkuuden alkaessa ja päättyessä.

Muu seuranta ja raportointi Hämeenlinnassa sisäisten käytäntöjen mukaan.

Viestintä

HB-hankkeella on omat nettisivut, joiden tietosisältö Hämeenlinnan osalta pidetään ajantasalla.

Kaupungin omassa viestintä kohdentuu työntekijöiden ja asiakkaiden lisäksi kuntalaisille ja päättäjille tiedottamiseen yhteistyössä hankkeen kanssa.